

Βρυξέλλες, 6 Μαρτίου 2025
(OR. en)

6775/25

Διοργανικός φάκελος:
2024/0326(NLE)

SCH-EVAL 16
SCHENGEN 17
JAI 275
MIGR 81
COMIX 76

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Αντιπροσωπίες
Θέμα:	Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου για τη διατύπωση συστάσεων σχετικά με εντοπισθέντες κοινούς τομείς βελτίωσης που προέκυψαν από τη θεματική αξιολόγηση Σένγκεν του 2024 με τίτλο «Γεφύρωση των εθνικών κενών: προς ένα αποτελεσματικό σύστημα επιστροφών της ΕΕ μέσω κοινών λύσεων και καινοτόμων πρακτικών»

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες στο παράρτημα την εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου για τη διατύπωση συστάσεων σχετικά με εντοπισθέντες κοινούς τομείς βελτίωσης που προέκυψαν από τη θεματική αξιολόγηση Σένγκεν του 2024 με τίτλο «Γεφύρωση των εθνικών κενών: προς ένα αποτελεσματικό σύστημα επιστροφών της ΕΕ μέσω κοινών λύσεων και καινοτόμων πρακτικών», την οποία εξέδωσε το Συμβούλιο κατά τη σύνοδό του στις 5 Μαρτίου 2025.

Σύμφωνα με το άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/922 του Συμβουλίου, της 9ης Ιουνίου 2022, η παρούσα σύσταση θα διαβιβαστεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στα εθνικά κοινοβούλια.

Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου για τη διατύπωση

ΣΥΣΤΑΣΕΩΝ

σχετικά με εντοπισθέντες κοινούς τομείς βελτίωσης που προέκυψαν από τη θεματική αξιολόγηση Σένγκεν του 2024 με τίτλο «Γεφύρωση των εθνικών κενών: προς ένα αποτελεσματικό σύστημα επιστροφών της ΕΕ μέσω κοινών λύσεων και καινοτόμων πρακτικών»

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/922 του Συμβουλίου, της 9ης Ιουνίου 2022, σχετικά με τη θέσπιση και τη λειτουργία μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης για την επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν, και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013¹, και ιδίως το άρθρο 24,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του της 17ης Οκτωβρίου 2024, ζήτησε αποφασιστική δράση σε όλα τα επίπεδα για τη διευκόλυνση, την αύξηση και την επιτάχυνση των επιστροφών από την Ευρωπαϊκή Ένωση, με τη χρήση όλων των σχετικών πολιτικών, μέσων και εργαλείων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων της διπλωματίας, της ανάπτυξης, του εμπορίου και των θεωρήσεων.

¹ EE L 160 της 15.6.2022, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/922/oj>.

- (2) Το 2024 πραγματοποιήθηκε θεματική αξιολόγηση των πρακτικών και των ικανοτήτων των κρατών μελών όσον αφορά τη διασφάλιση της αποτελεσματικής επιστροφής υπηκόων τρίτων χωρών που δεν έχουν δικαίωμα διαμονής στο έδαφος των κρατών μελών τα οποία εφαρμόζουν το κεκτημένο του Σένγκεν από ομάδα αξιολόγησης αποτελούμενη από εμπειρογνώμονες των κρατών μελών και της Επιτροπής, καθώς και παρατηρητές από τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex). Στόχος της θεματικής αξιολόγησης ήταν η ενίσχυση των ικανοτήτων των κρατών μελών να εκπληρώνουν τις νομικές τους υποχρεώσεις για την επιστροφή υπηκόων τρίτων χωρών που δεν έχουν νόμιμο δικαίωμα διαμονής και η συμβολή στην ομοιόμορφη, εναρμονισμένη και αποτελεσματική εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν, λαμβανομένου υπόψη ότι η επιστροφή είναι ουσιώδους σημασίας για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής και αξιόπιστης διαχείρισης της μετανάστευσης, μεταξύ δε άλλων για τον περιορισμό των δευτερογενών μετακινήσεων και τη βιώσιμη αντιμετώπιση ορισμένων βασικών απειλών για την εσωτερική ασφάλεια του χώρου Σένγκεν. Η θεματική αξιολόγηση αποσκοπούσε επίσης στον εντοπισμό βασικών κοινών εμποδίων που περιορίζουν την ικανότητα των εθνικών αρχών να εκτελούν αποτελεσματικές επιστροφές και στην εξεύρεση κοινών ενωσιακών λύσεων και πρακτικών που θα προσέφεραν προστιθέμενη αξία σε ένα κοινό σύστημα επιστροφών της ΕΕ.
- (3) Δεδομένου ότι η διαδικασία επιστροφής συνδέεται στενά με τη συνολική εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν, με αποτέλεσμα μια πολύπλοκη διαδικασία στην οποία συμμετέχει μεγάλος αριθμός φορέων, αρχών και ενδιαφερόμενων μερών, η θεματική αξιολόγηση επικεντρώθηκε σε τρία διαφορετικά θέματα πολιτικής: την επιστροφή, την προστασία των εξωτερικών συνόρων και τη διαχείριση των συστημάτων ΤΠ. Κύριος στόχος αυτής της προσέγγισης ήταν να αξιολογηθεί αν τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση των αποφάσεων επιστροφής διασφαλίζοντας παράλληλα τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων των θιγόμενων υπηκόων τρίτων χωρών, και να προσδιοριστούν πιθανές δράσεις που πρέπει να αναληφθούν για τη βελτίωση στους οικείους τομείς.
- (4) Κατόπιν της θεματικής αξιολόγησης, η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση¹ η οποία περιέχει την αξιολόγηση των κοινών τομέων που επιδέχονται βελτίωσης και απαριθμεί τις βέλτιστες πρακτικές που εντοπίστηκαν κατά τη θεματική αξιολόγηση².
- (5) Όλα τα κράτη που εφαρμόζουν πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν αξιολογήθηκαν στο πλαίσιο της εν λόγω θεματικής αξιολόγησης σύμφωνα με τη μεθοδολογία που προβλέπεται στον οδηγό αξιολόγησης Σένγκεν ο οποίος καταρτίστηκε με τη σύσταση C(2023) 6790 της Επιτροπής³.
- (6) Τη λειτουργία της ομάδας αξιολόγησης συντόνισαν επικεφαλής εμπειρογνώμονες από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη (Σουηδία). Επιπλέον, στην ομάδα αξιολόγησης συμμετείχαν ένας δεύτερος εμπειρογνώμονας από την Επιτροπή και εθνικοί εμπειρογνώμονες από την Αυστρία, το Βέλγιο, την Τσεχία, τη Δανία, την Εσθονία, τη Φινλανδία, την Ιταλία, τη Λετονία, το Λιχτενστάιν, τη Λιθουανία, τη Νορβηγία, την Πολωνία, την Πορτογαλία, τη Σλοβενία, την Ισπανία και την Ελβετία. Το έργο της ομάδας αξιολόγησης υποστήριξαν παρατηρητές που ορίστηκαν από τον Frontex και τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

¹ C(2024) 9171.

² Πρόκειται για πρακτικές που η ομάδα αξιολόγησης θεωρεί ότι βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα του συστήματος επιστροφών της ΕΕ. Δεν έχει ελεγχθεί αν αυτές οι πρακτικές συνάδουν με το ενωσιακό δίκαιο, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν το κεκτημένο του Σένγκεν διατηρούν την πλήρη ευθύνη για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τους ισχύοντες κανόνες.

³ Σύσταση C(2023) 6790 της Επιτροπής, της 16ης Οκτωβρίου 2023, σχετικά με την κατάρτιση οδηγού αξιολόγησης Σένγκεν που θα χρησιμοποιείται για την εφαρμογή του μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν.

- (7) Η ομάδα αξιολόγησης κατάρτισε ειδικό ερωτηματολόγιο και ανέλυσε τα αποτελέσματα προηγούμενων εκθέσεων αξιολόγησης Σένγκεν για τον εντοπισμό κοινών προκλήσεων και βέλτιστων πρακτικών σχετικών με τη θεματική αξιολόγηση.
- (8) Οι συστάσεις που διατυπώνονται στην παρούσα απόφαση και οι βέλτιστες πρακτικές που συγκεντρώθηκαν και περιγράφονται στην έκθεση διαρθρώθηκαν γύρω από τρία δομικά στοιχεία: 1) την απαίτηση εφαρμογής αποτελεσματικών επιστροφών για την εύρυθμη λειτουργία του συστήματος Σένγκεν, 2) τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας σε βασικά στάδια της διαδικασίας επιστροφής μεταξύ των εθνικών αρχών, και 3) τη μεγιστοποίηση της εθνικής αποδοτικότητας μέσω ισχυρότερης ευρωπαϊκής συνεργασίας. Αυτά τα δομικά στοιχεία απαιτούν αποτελεσματικό οριζόντιο σχεδιασμό, μεταξύ άλλων για να διασφαλιστούν επαρκείς ικανότητες, εξορθολογισμένες διαδικασίες και αποτελεσματικός συντονισμός τόσο σε εθνικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο, μεταξύ άλλων με τη χρήση της τεχνολογίας.
- (9) Η θεματική αξιολόγηση Σένγκεν τονίζει τη σημασία της επιστροφής ως βασικής συνιστώσας των εθνικών στρατηγικών για την ευρωπαϊκή ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων. Η αποτελεσματική διυπηρεσιακή συνεργασία σε εθνικό επίπεδο αποτελεί βασική προϋπόθεση για την εύρυθμη λειτουργία του εθνικού συστήματος επιστροφών και, κατά συνέπεια, για τη λειτουργία κοινού ευρωπαϊκού συστήματος. Για να καταστεί λειτουργικό ένα τέτοιο σύστημα, απαιτείται ενισχυμένη ανταλλαγή πληροφοριών για την αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη λήψη αποφάσεων, μέσω της βέλτιστης χρήσης των πληροφοριών που έχουν στη διάθεσή τους οι αρχές σε εθνικό επίπεδο και στο πλαίσιο ενωσιακών συστημάτων πληροφοριών μεγάλης κλίμακας, κυρίως του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν.
- (10) Η διασφάλιση της ταχείας έναρξης της διαδικασίας επιστροφής μετά τις διαδικασίες που σχετίζονται με το τέλος της νόμιμης διαμονής είναι καίριας σημασίας για τη συμμόρφωση με την υποχρέωση της χωρίς καθυστέρηση έκδοσης αποφάσεων επιστροφής για τους παρανόμως διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών εντός των ορίων και των εγγυήσεων της οδηγίας για την επιστροφή, όπως έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ταυτόχρονα, πρέπει να παρέχονται όλες οι σχετικές εγγυήσεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα, ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι υπήκοοι τρίτων χωρών υποβάλλονται σε ατομική αξιολόγηση που λαμβάνει υπόψη την κατάσταση και τις ανάγκες τους, καθώς και την πρόσβαση σε αποτελεσματική προσφυγή. Το κεκτημένο του Σένγκεν για την επιστροφή παρέχει στα κράτη μέλη περιθώριο για τη δημιουργία αποτελεσματικών επιχειρησιακών διαδικασιών και ρυθμίσεων που σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα.
- (11) Η ταυτοποίηση των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών αποτελεί αναγκαίο βήμα για την αποτελεσματική εφαρμογή της διαδικασίας επιστροφής, μεταξύ άλλων μέσω της αποτελεσματικής χρήσης όλων των διαθέσιμων εργαλείων και πληροφοριών σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο.

- (12) Ένα αποτελεσματικό σύστημα επιστροφών προϋποθέτει τη δυνατότητα αξιοπρεπούς και βιώσιμης οικειοθελούς επιστροφής, η οποία προτιμάται έναντι της αναγκαστικής επιστροφής. Η χρήση της παροχής συμβουλών σε θέματα επιστροφής και της διαθέσιμης αρωγής σε θέματα επανένταξης αποτελούν βασικά εργαλεία για την ενθάρρυνση της οικειοθελούς επιστροφής. Για να είναι αξιόπιστο το σύστημα οικειοθελούς επιστροφής και να αποτρέπονται η διαφυγή και οι δευτερογενείς μετακινήσεις είναι επίσης αναγκαία η αποτελεσματική παρακολούθηση των υπηκόων τρίτων χωρών για τους οποίους έχει εκδοθεί εντολή αναχώρησης, ώστε να διασφαλίζεται ότι συμμορφώνονται με τις επιβληθείσες σε αυτούς υποχρεώσεις επιστροφής. Τούτο διευκολύνεται μέσω των λειτουργιών του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν, οι οποίες θα πρέπει να συμπληρωθούν με αποτελεσματικά μέτρα σε εθνικό επίπεδο για την επίτευξη του επιθυμητού αποτελέσματος.
- (13) Για να αποφευχθούν δυνητικές επιπτώσεις στην ασφάλεια, είναι ζωτικής σημασίας να υπάρχουν αποτελεσματικές διαδικασίες και μηχανισμοί συνεργασίας μεταξύ των αρχών σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, ώστε να εντοπίζονται όσο το δυνατόν νωρίτερα οι υπήκοοι τρίτων χωρών οι οποίοι δεν έχουν νόμιμο δικαίωμα διαμονής και συνιστούν απειλή για την ασφάλεια, και να δίνεται προτεραιότητα στην επιστροφή τους. Για τον ίδιο λόγο, απαιτείται αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών για την επιστροφή υπηκόων τρίτων χωρών που δεν έχουν νόμιμο δικαίωμα διαμονής και εκτίουν στερητική της ελευθερίας ποινή.
- (14) Το αναβαθμισμένο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν, το οποίο περιλαμβάνει καταχωρίσεις με σκοπό την επιστροφή, ενισχύει τις διαδικασίες επιστροφής όταν χρησιμοποιείται αποτελεσματικά, μεταξύ άλλων μέσω της ανταλλαγής βιομετρικών δεδομένων και της αναφοράς θετικών απαντήσεων, καθώς και μέσω της ανταλλαγής συμπληρωματικών πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών.
- (15) Το κερκτημένο του Σένγκεν και τα υφιστάμενα ευρωπαϊκά εργαλεία, όταν εφαρμόζονται αποτελεσματικά, αποτελούν πολύτιμους πόρους για την περαιτέρω ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των επιστροφών. Ωστόσο, τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν το κερκτημένο του Σένγκεν θα πρέπει να λαμβάνουν πρόσθετα μέτρα και να υιοθετούν ενισχυμένες πρακτικές για να μεγιστοποιήσουν τον αντίκτυπό τους.
- (16) Στην έκθεση προσδιορίστηκαν κοινοί τομείς που επιδέχονται βελτίωσης για τα κράτη μέλη κατά την προετοιμασία ή τη διεξαγωγή διαδικασιών για την επιστροφή υπηκόων τρίτων χωρών που δεν έχουν νόμιμο δικαίωμα διαμονής. Η έκθεση περιλαμβάνει επίσης πολυάριθμες βέλτιστες πρακτικές για τη στήριξη των κρατών μελών κατά την αντιμετώπιση των υφιστάμενων προκλήσεων.
- (17) Η παρούσα απόφαση προσδιορίζει συστάσεις για διορθωτικά μέτρα για την αντιμετώπιση των κοινών τομέων βελτίωσης που εντοπίστηκαν κατά την αξιολόγηση. Σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/922, τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλουν στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο σχέδιο δράσης για την εφαρμογή των συστάσεων, εντός τριών μηνών από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης. Το σχέδιο δράσης θα πρέπει να προβλέπει κατάλληλα διορθωτικά μέτρα για τους τομείς που επιδέχονται βελτίωσης.

- (18) Επιπροσθέτως, βασιζόμενα στο ευρύ φάσμα βέλτιστων πρακτικών που συγκεντρώνονται και περιγράφονται στην έκθεση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν την προστιθέμενη αξία των εν λόγω πρακτικών για ένα πιο αποτελεσματικό ενωσιακό σύστημα επιστροφών, καθώς και τη σκοπιμότητα της εφαρμογής τους, στο πλαίσιο διαβούλευσης, κατά περίπτωση, με τα κράτη μέλη που τις έχουν ήδη εφαρμόσει. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να προσδιορίσουν στα επιμέρους σχέδια δράσης τις βέλτιστες πρακτικές που προτίθενται να εφαρμόσουν και μπορούν να περιγράψουν στο σχέδιο δράσης τους λόγους που δεν τους επέτρεψαν να εφαρμόσουν τις λοιπές βέλτιστες πρακτικές, λαμβανομένων υπόψη των εθνικών τους νομικών και επιχειρησιακών ιδιαιτεροτήτων.
- (19) Σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) 2022/922, η Επιτροπή, κατόπιν διαβούλευσης με την ομάδα αξιολόγησης, οφείλει να υποβάλει επισκόπηση της καταλληλότητας των σχεδίων δράσης εντός ενός μηνός από την υποβολή τους. Σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 3 τρίτο και τέταρτο εδάφιο του εν λόγω κανονισμού, τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλλουν έκθεση στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου δράσης τους ανά έξι μήνες από την ημερομηνία κοινοποίησης της παραλαβής της επισκόπησης του σχεδίου δράσης, έως ότου η Επιτροπή θεωρήσει ότι το σχέδιο δράσης έχει υλοποιηθεί πλήρως.
- (20) Στις περιπτώσεις που πανομοιότυπες ή συγκρίσιμες συστάσεις οι οποίες αφορούν τομείς προς βελτίωση που προσδιορίζονται στην παρούσα απόφαση απευθύνονται επίσης σε μεμονωμένο κράτος μέλος στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησής του, το οικείο κράτος μέλος δύναται να αναφέρει τον τρόπο με τον οποίο έχει ανταποκριθεί στις εν λόγω συστάσεις σε άλλα σχετικά σχέδια δράσης. Η διαδικασία παρακολούθησης θα επιδιώξει τη δημιουργία περαιτέρω συνεργειών μεταξύ των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων που απορρέουν από την περιοδική αξιολόγηση και των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη θεματική αξιολόγηση.
- (21) Η παρούσα απόφαση θα πρέπει να διαβιβαστεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών.

ΣΥΝΙΣΤΑ:

στη Δημοκρατία της Αυστρίας, στο Βασίλειο του Βελγίου, στη Δημοκρατία της Βουλγαρίας, στη Γαλλική Δημοκρατία, στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, στο Βασίλειο της Δανίας, στην Ελβετική Συνομοσπονδία, στην Ελληνική Δημοκρατία, στη Δημοκρατία της Εσθονίας, στη Δημοκρατία της Ισλανδίας, στο Βασίλειο της Ισπανίας, στην Ιταλική Δημοκρατία, στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών, στη Δημοκρατία της Κροατίας, στη Δημοκρατία της Λετονίας, στη Δημοκρατία της Λιθουανίας, στο Πριγκιπάτο του Λιχτενστάιν, στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, στη Δημοκρατία της Μάλτας, στο Βασίλειο της Νορβηγίας, στην Ουγγαρία, στη Δημοκρατία της Πολωνίας, στην Πορτογαλική Δημοκρατία, στη Ρουμανία, στη Σλοβακική Δημοκρατία, στη Δημοκρατία της Σλοβενίας, στο Βασίλειο της Σουηδίας, στην Τσεχική Δημοκρατία και στη Δημοκρατία της Φινλανδίας τα εξής:

**I. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΥΘΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΕΝΓΚΕΝ
ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ**

Η επιστροφή ως βασικό στοιχείο της διακυβέρνησης Σένγκεν

1. Να διασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή της επιστροφής ως αναπόσπαστου μέρους των σχετικών συνιστωσών των εθνικών στρατηγικών για την ευρωπαϊκή ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων, προωθώντας την αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων ενδιαφερόμενων μερών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 3 και στο άρθρο 8 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1896¹ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου·
2. Να καταρτίσουν και να επικαιροποιούν σε τακτική βάση τα σχέδια ανάπτυξης ικανοτήτων και τα σχέδια έκτακτης ανάγκης για την επιστροφή, με βάση το αποτέλεσμα ανάλυσης κινδύνου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 9 παράγραφοι 3 και 4 και στο άρθρο 29 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1896·

II. ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Αποτελεσματική κίνηση και διαχείριση των διαδικασιών επιστροφής

3. Να διασφαλίσουν ότι εκδίδεται χωρίς καθυστέρηση απόφαση επιστροφής για υπηκόους τρίτης χώρας που διαμένουν παράνομα στο έδαφος κράτους μέλους σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου², και λαμβανομένων υπόψη των δυνατοτήτων που προβλέπονται στο άρθρο 6 παράγραφος 6 της εν λόγω οδηγίας·
4. Να αξιολογήσουν το εθνικό σύστημα προσφυγών για τις αποφάσεις επιστροφής (ιδίως όσον αφορά τον αριθμό των περιπτώσεων, τις προθεσμίες προσφυγής, τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση αυτοδίκαιου ανασταλτικού αποτελέσματος, τις προθεσμίες δικαστικού ελέγχου) και να λάβουν μέτρα που οδηγούν σε ταχείες διαδικασίες προσφυγής που συμβάλλουν στη συνολική αποτελεσματικότητα της επιστροφής, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/115/ΕΚ, διασφαλίζοντας παράλληλα τον πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων των οικείων προσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 13 της εν λόγω οδηγίας·
5. Να διασφαλίσουν την εκτέλεση των αποφάσεων επιστροφής με αποτελεσματικό και αναλογικό τρόπο σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/115/ΕΚ, λαμβάνοντας μέτρα για την ταχεία εξέταση μεταγενέστερων αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας οι οποίες δεν περιέχουν νέα στοιχεία ή περιστάσεις αλλά υποβάλλονται με αποκλειστικό σκοπό την καθυστέρηση ή την παρεμπόδιση της απομάκρυνσης·

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1896 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2019, για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1052/2013 και (ΕΕ) 2016/1624 (ΕΕ L 295 της 14.11.2019, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>).

² Οδηγία 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ L 348 της 24.12.2008, σ. 98, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj>).

Ψηφιακό σύστημα διαχείρισης υποθέσεων επιστροφής για τη διασφάλιση του συντονισμού μεταξύ των αρχών (συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριακών συστημάτων μεγάλης κλίμακας)

6. Να αναπτύξουν και να βελτιώσουν περαιτέρω το εθνικό σύστημα διαχείρισης υποθέσεων επιστροφής λαμβάνοντας υπόψη το υπόδειγμα αναφοράς για τα εθνικά συστήματα διαχείρισης υποθέσεων επιστροφής (RECAMAS) που έχει καταρτίσει ο Frontex, καθώς και τις εξελίξεις των ψηφιακών λύσεων για τις διαδικασίες μετανάστευσης και ασύλου σε επίπεδο ΕΕ και αξιοποιώντας πλήρως την υποστήριξη που διατίθεται από τον Οργανισμό σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1896.

Διαδικασία ταυτοποίησης, μεταξύ άλλων μέσω της χρήσης πληροφοριακών συστημάτων μεγάλης κλίμακας που υποστηρίζουν την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν

7. Να βελτιώσουν περαιτέρω και να αξιοποιήσουν στον μέγιστο βαθμό τη χρήση όλων των διαθέσιμων εργαλείων (όπως εθνικές και ενωσιακές βάσεις δεδομένων, υποστήριξη του δικτύου αξιωματικών συνδέσμων) και κινήτρων (όπως παροχή προσαρμοσμένης συνδρομής για οικειοθελή επιστροφή και επανένταξη, επαγγελματική κατάρτιση) για τη διευκόλυνση της ταυτοποίησης των υπηκόων τρίτων χωρών που υπόκεινται σε διαδικασία επιστροφής, με σκοπό την εκτέλεση απόφασης επιστροφής σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/115/ΕΚ.

Αξιόπιστα συστήματα επιστροφής: συνοχή μεταξύ οικειοθελών και αναγκαστικών επιστροφών

8. Να κάνουν χρήση όλων των διαθέσιμων εργαλείων για να προωθήσουν τις δυνατότητες πλήρους εφαρμογής του άρθρου 7 παράγραφος 1, όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 10 της οδηγίας 2008/115/ΕΚ, και να προβλέψουν ενισχυμένη συμβουλευτική και βοήθεια για την επιστροφή, συμπεριλαμβανομένης της αρωγής που παρέχεται σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1896.
9. Να θεσπίσουν κατάλληλους μηχανισμούς για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με την υποχρέωση επιστροφής, ώστε να εκτελείται η απόφαση επιστροφής εάν δεν έχει χορηγηθεί προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης ή εάν ο συγκεκριμένος υπήκοος δεν έχει συμμορφωθεί με την υποχρέωση επιστροφής εντός της χορηγηθείσας προθεσμίας οικειοθελούς αναχώρησης, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/115/ΕΚ.
10. Να διασφαλίσουν ότι η έξοδος υπηκόου τρίτης χώρας που υπόκειται σε διαδικασία επιστροφής καταχωρίζεται συστηματικά και χωρίς καθυστέρηση στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και, κατά περίπτωση, να εισάγουν καταχώριση για άρνηση εισόδου, διενεργώντας αποτελεσματικά ενδεδειγμένους ελέγχους κατά την έξοδο στα εξωτερικά σύνορα σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 3 στοιχεία ζ) και η) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ και διασφαλίζοντας την ανταλλαγή συμπληρωματικών πληροφοριών μέσω του SIRENE σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1860 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου².

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (ΕΕ L 77 της 23.3.2016, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/399/oj>).

² Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1860 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν για την επιστροφή παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ L 312 της 7.12.2018, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1860/oj>).

Κατά προτεραιότητα επιστροφή εγκληματιών και προσώπων που συνιστούν απειλή για την ασφάλεια

11. Να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την ταχύτερη δυνατή επιστροφή υπηκόων τρίτων χωρών για τους οποίους έχει εκδοθεί απόφαση επιστροφής που δεν χορηγεί χρονικό διάστημα οικειοθελούς αναχώρησης, καθώς και υπηκόων τρίτων χωρών που εκτίουν στερητική της ελευθερίας ποινή, με την επιφύλαξη του εθνικού ποινικού δικαίου, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/115/EK.
12. Να περιλαμβάνουν συστηματικά τις πληροφορίες σχετικά με την απειλή που συνιστά για τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια ή την εθνική ασφάλεια ένας παράνομα διαμένων υπήκοος τρίτης χώρας, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο ιε) του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1860, στις καταχωρίσεις με σκοπό την επιστροφή που περιέχονται στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν, αμέσως μόλις διαπιστωθεί η απειλή αυτή.
13. Να διασφαλίσουν την πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προβλέπονται στο άρθρο 7 παράγραφος 4 και στο άρθρο 11 παράγραφος 2 της οδηγίας 2008/115/EK σχετικά με τη χορήγηση χρονικού διαστήματος οικειοθελούς αναχώρησης και τη διάρκεια των απαγορεύσεων εισόδου, σε περιπτώσεις που αφορούν παρανόμως διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών που συνιστούν κίνδυνο για τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια ή την εθνική ασφάλεια.

III. ΜΕΓΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕΣΩ ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ενίσχυση της ανταλλαγής πληροφοριών για αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη λήψη αποφάσεων

14. Να διασφαλίσουν ότι οι εθνικές αρμόδιες αρχές που συμμετέχουν στην εξέταση του κατά πόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις και στη λήψη απόφασης σχετικά με την είσοδο, την παραμονή και την επιστροφή υπηκόων τρίτων χωρών, καθώς και εκείνες που διενεργούν ελέγχους σε υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι εισέρχονται ή παραμένουν παράνομα στο έδαφος των κρατών μελών, έχουν πλήρη πρόσβαση στα δεδομένα στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν, και δικαίωμα αναζήτησης στα δεδομένα αυτά, σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1860, το άρθρο 34 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1861 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ και το άρθρο 44 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1862 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου².
15. Να διασφαλίσουν ότι εφαρμόζονται ταχείες εθνικές διαδικασίες για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών, ώστε οι καταχωρίσεις με σκοπό την επιστροφή να εισάγονται στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν χωρίς καθυστέρηση μετά την έκδοση απόφασης επιστροφής, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1860.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1861 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα των συνοριακών ελέγχων, την τροποποίηση της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας Σένγκεν και την τροποποίηση και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1987/2006 (ΕΕ L 312 της 7.12.2018, σ. 14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1861/oj>).

² Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1862 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, την τροποποίηση και κατάργηση της απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1986/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της απόφασης 2010/261/ΕΕ της Επιτροπής (ΕΕ L 312 της 7.12.2018, σ. 56, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1862/oj>).

16. Να διασφαλίσουν ότι τα διαθέσιμα βιομετρικά δεδομένα που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχεία κα) και κβ) του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1860 περιλαμβάνονται στις καταχωρίσεις με σκοπό την επιστροφή που περιέχονται στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν, για τη βελτίωση της ταυτοποίησης·

Επιχειρησιακή υποστήριξη μέσω του Frontex

17. Εάν και όταν ενδείκνυται, να αξιοποιούν πλήρως την επιχειρησιακή υποστήριξη που διατίθεται μέσω του Frontex, η οποία προβλέπεται στα άρθρα 48 και 50 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1896, για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των δραστηριοτήτων επιστροφής· και να προσαρμόσουν τα εθνικά συστήματα και τις διαδικασίες ώστε να καταστεί δυνατή η πλήρης αξιοποίηση αυτών των δυνατοτήτων·
18. Να αξιοποιήσουν την επιχειρησιακή υποστήριξη που διατίθεται μέσω του Frontex για την αποστολή ομάδων επιστροφής που προβλέπεται στο άρθρο 52 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1896 διασφαλίζοντας παράλληλα την πλήρη επιχειρησιακή ολοκλήρωση σύμφωνα με τα άρθρα 54 και 82 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1896, για την αντιμετώπιση της έλλειψης ανθρώπινων πόρων που παρεμποδίζει την αποτελεσματική και ταχεία επιβολή των επιστροφών, ιδίως στις περιπτώσεις που διεξάγονται ταυτόχρονα διαδικασίες επιστροφής για μεγάλο αριθμό υπηκόων τρίτων χωρών.

Βρυξέλλες, 6 Μαρτίου 2025

*Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος*
